

Výstřižková služba
Pražské informační služby
Praha 1, Letenská 2
Telefon 631-74

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

8337

Mladá fronta, Ostrava

25. III. 1964

Dramatická poezie

Z dlouhé řady dramatických prací španělského básníka Federica Garcíi Lorky ~~si ostravští bezručovci vybrali jeho tragickou jevištní báseň Pláňka z roku 1934.~~ Psal ji umělec ~~si~~ ještě mladý, šestatřicetiletý, ale přece už zralý myslitel, jeden z velikánů moderní literatury, o dva roky později v rodné Granadě oběť Frankovů fašistické soldatesky.

Tématem je Lorkovi v Pláňce osud venkovské mladé ženy, marně toužící po dítěti a odsouzené k prázdnému, bezútešnému životu s nerudným mužem. Není tu mnoho děje, alespoň ne zjevného, v něm neviděl veliký Španěl spásu dramatu. O to víc je však strhující poezie ryzího lidského citu a dramatického pohybu, vznikajícího pod skořápkou obyčejnosti z nárazů ztajených vášní a tužeb. V tom je Lorca mistrem nad mistry a jeho Pláňka dílem ojedinělým.

Není snadné Pláňku inscenovat — neopíráv zápletkami a překvapivými zvraty, udržujícími divákovou pozornost. Ale nejde vůbec o to, udělat z ní atraktivní podívanou pro průměrného diváka. Problém je v něčem jiném, právě opačném: Jak uchovat báseň básní, jak ji přeložit do osobité jevištní řeči.

jak ji uchopit divadelními prostředky a zasadit do prostoru a času tak, aby zazářila svým nefalšovaným leskem pravého dramatika. Jak tedy konec konců upoutat diváka ne potlačením poezie, ale jejím umocněním.

Janu Kačerovi vycházejí přesvědčivě ona místa, kde obrazná řeč poezie zaznívá ve své nejvládnější podobě — ve snových výstupu Pláňky s Viktorem (V. Martíncem), v rozpustilém reji maškar apod. V těchto mezihrách, nejkonzentrovanejším vyjadřujících autorův záměr — vytvořit symbol osudového lidského směřování k volnosti — cítíš přítomnost básníka, který svou fantazií inspiroval režiséra i herce k čistému uměleckému tvaru.

V „realitě“ je představení silně především tam, kde je neseno pozoruhodným herectvím Jiřiny Třebické v hlavní roli, očividně však klesá do nevýrazného průměru zvláště v dialogích s Juanem (M. Koutný).

Inscenace Pláňky patrně nebude patřit k sloupům repertoáru Divadla Petra Bezruče. Je to však pokus ověřující síly, pokus, který má hodnotu víc než cenné zkušeností.

JIRÍ NAVRÁTIL